

EROU ECATERINA TEODOROIU — DOCUMENTE INEDITE

Maria Mihăilescu

„Viața mea? Dar ce preț are viața cuiva dacă nu e închinată unui gând înalt, unui ideal sfânt? Gândul cel mai dumnezeiesc căruia noi toți ne-am închinat, e acela de a face o patrie mare, puternică și fericită.”

Aceste înflăcărâte cuvinte pline de simțire patriotică aparțin acelei căreia comandantul trupelor de la Cerna, generalul Ion Dragalina, avea să i se adreseze în toamna anului 1916, cu profetica frază: „Ești o adevărată eroină.”

Ecaterina Teodoroiu, pe numele adevărat Cătălina, visase să devină învățătoare pe locurile natale în Vădeni - Gorj, vis curmat înainte de a prinde viață.

Avea să intre cu tot avântul celor 22 de ani în furtuna războiului, răzbunând prin fapte deosebite, moartea eroică a fratelui Ion.

Se înrolează voluntar în armata română, ajutând ambulanțele sanitare, alăturându-se în felul acesta celui alt frate, sergent instructor în Regimentul 18 Gorj.

Nicolae va împărtăși soarta fratelui său Ion, fapt ce o determină pe Ecaterina să ceară să fie primită onorific în armata română, în locul fratelui.

Incadrată cu gradul de soldat, participă la luptele din Oltenia, la apărarea orașului Tg. Jiu și este rănită la ambele picioare.

Pentru faptele de vitejie primește „Virtutea de Aur Cercetășească”, titlul de sublocotenent, iar la 10 martie 1917, „Virtutea Militară”, clasa a II-a.

După convalescența din Spitalul de la Iași, cere să fie încadrată în Regimentul 43/59 Infanterie Lupeni cu care ajunge în linia întâi în luptele de pe frontul de la Mărășești din august 1917.

Dramatice momente ale luptei de la Mărășești au fost și cele desfășurate pe platoul Muncelu, comuna Străoane.

Sublocotenent Ecaterina Teodoroiu era prezentă, îndemnându-și ostașii cu cuvintele: „Înainte băieți, nu vă lăsați, sînteți cu mine!”

Lovită de două gloanțe, cade eroinic la datorie, la data de 24 august/3 septembrie 1917.

Pentru faptele sale este citată de către colonelul Pompoiu pe Ordinul de zi nr.1 din 24 august 1917, al Regimentului Lupeni.

Reproducem un fragment din acest Ordin de zi:

„În timpul ciocnirii de eri noapte, pe Dealul Secului, a căzut în fruntea plutonului său, lovită în inima-i, voluntara Ecaterina Teodoroiu, din compania a 7-a.

Pildă rară a unui cald entuziasm, unit cu cea mai strălucitoare energie, aceea pe care unii au numit-o cu drept cuvânt „Eroina de la Jiu”, și-a dat jertfa supremă, lipsită de

orice trufie, de orice deșartă ambiție numai din dragoste de a apăra pământul țării noastre cotropit de dușmani.

Ecaterina Teodoroiu a fost la înălțimea celor mai viteji apărători ai țării sale, pe care i-a întrecut prin puterea cu care își înfrângea slăbiciunea femeiască, știind să dovedească vigoarea bărbăției de trup și suflet, și calitățile întregi ale unui ostaș îndrăzneț, neobosit și, plin de entuziasmul de a se face folositor cu orice preț...

Pentru dragostea de țară, pentru simțu-i rar al datoriei, pentru energia și avântul cu care și-a îndeplinit ceea ce socotea misiunea ei, până la jertfa supremă, o citez la **Ordin de zi** pe Regiment, dând-o ca pildă tuturor ostașilor¹.

Sublocotenent Ecaterina Teodoroiu a fost îngropată pe locul unde a căzut cu eroism; a odihnit în acest loc, la Muncelu, vreme de aproape 4 ani.

Din documentele vremii aflăm că a fost deshumată și cu toate onorurile, a fost adusă la Tg.-Jiu, cu ocazia sărbătoririi Eroului Neamului și împlinirii a 100 de ani de la răscoala lui Tudor Vladimirescu.

Reproducem adresa Ministrului de Interne, din mai 1921, către Prefect:

„Domnule Prefect,

D-I Virgil Slăvescu, deputat de Gorj și Președintele Comitetului organizator al serbărilor Centenarului Tudor Vladimirescu ne face cunoscut că cu prilejul acestor serbări, urmează a se transporta și înhuma sub monumentul Eroilor din Valea Jiului, osemintele Eroinei Fecioară Ecaterinei Teodoroiu.

Totodată ne înconștiințează că comitetul organizator al acestei serbări, a decis ca deshumarea Eroinei de la Muncelu, acel județ și înhumarea definitivă la Tg. Jiu, să se facă cu toată solemnitatea cerută de un asemenea eveniment național religios, cu atât mai mult, cu cât ziua înhumării (9 iunie)/27 mai 1921, Înălțarea Domnului, coincide cu 100 ani de la moartea lui Tudor Vladimirescu, cu desvelirea Statuiei Eroului de la Tg. Jiu, cu sărbătorirea Eroilor Neamului, și, cu sărbătorirea Eroinei Fecioară, conform legei votată în actualul Parlament.

Aducându-vă la cunoștință cele ce preced, avem onoare, a vă ruga să binevoiiți, a da cuvenitele instrucțiuni autorităților civile din comuna Muncelu și în înțelegere cu dl. Președinte al Comisiei Interimar Focșani și comandamentul militar local, veți lua măsuri ca deshumarea Eroinei să se facă cu toată sărbătorirea cuvenită.

Vagonul mortuar național, împodobit cum se cade unei ceremonii naționale religioase va pleca din gara Pufești, oprindu-se în dimineața zilei de 7 iunie 1921, în gara Focșani și va fi însoțit de o delegațiune a Regimentului 43 Infanterie, regiment cu care a luptat Eroina. În aceeași zi va continua drumul la București, Gara de Nord.

În tot drumul autoritățile militare și civile vor da onorurile cuvenite în fiecare gară.

Dispozițiunile ce veți lua vă rugăm să le comunicați și ministrului².

(Semnează Primul Ministru și Directorul General.)

Osemintele Ecaterinei Teodoroiu, deshumate au fost așezate într-un sicriu metalic confecționat din resturi de tun, înfășurat în drapelul patriei și cu toate onorurile, au luat drumul Focșaniului. Prezentăm mai jos un fragment din programul trecerii eroinei prin județul Unirii:

¹ Arh. St., filiala Vrancea, fond Primăria comunei Focșani, dosar nr.104/1919, f.16.

² *Idem*, fond Prefectura jud. Putna, dosar nr.62/1921, f.43.

„Duminică 5 iunie ora 16 vor fi aduse osemintele eroinei Ecaterina Teodoroiu în Focșani și depuse la Capela Militară, iar marți 7 iunie se vor transporta la Tg. Jiu.

În acest scop s-a stabilit următorul program:

1. La orele 15/30 afetul de tun pe care se va așeza cosciugul cu osemintele Eroinei, va fi întâmpinat la 2 km de oraș pe șoseaua Mărășești-Focșani, de detașamente din toate unitățile din Garnizoană și muzica Regimentului 50 Infanterie.

2. La orele 16, afetul de tun va sosi la orfelinat unde va fi întâmpinat de Cler, Autoritățile Militare și Civile, Societăți, Școli, Armată și Public...

La trecerea carului funebru muzicele și corurile vor cânta Imnul Național...

Luni 6 iunie, pelerinaj la Capela militară, când se va depune de public flori pe sicriul Ecaterinei.

Luni la orele 13 se va forma din nou cortegiu ca la sosire și urmând itinerarul Bd. Carol, str. Mare, str. Gării, se va depune coșciugul la gară, într-un vagon Mortuar Național.

• La orele 14,30 plecarea spre Tîrgu Jiu³.

(Semnează comandantul Garnizoanei, generalul Holban și Prefectul județului, Tomulescu.)

Eroina sublocotenent Ecaterina Teodoroiu, și-a găsit odihna veșnică în pământul natal, sub monumentul Eroilor din Valea Jiului, din Tg. Jiu, operă realizată de marea sculptoriță Milița Pătrașcu.

Ecaterina Teodoroiu nu este numai un nume de erou în războiul pentru reântregirea țării, ea rămâne un simbol al celor ce au servit cauza Marii Uniri.

La capătul unui drum glorios, plin de jefă, actul de la 1 Decembrie 1918 săvârșea împlinirea visului Ecaterinei Teodoroiu, al tuturor românilor: reântregirea patriei în hotarele ei firești, realizarea României Mari.

³ *Ibidem*, f.45.